

Tutkimusosio

Enemmistön mielestä lakeja valmistellaan nykyisin liian kiireellä ja tutkimustietoa hyödyntämättä

Miltei kaksi kolmesta uskoo tutkimustietoa hyödynnettävän riittävästi lakeja valmisteltaessa (62 %). Enemmistö suomalaisista on myös vakuuttunut siitä, että lakeja valmistellaan nykyisin liian kiireellä (60 %). Vain reilu neljännes (28 %) tohtii olla eri mieltä, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kansalaistutkimuksesta.

Selvä enemmistö uskoo, että poliittiset päättäjät painostavat virkamiehiä lainvalmistelussa, mikä heikentää lakiehdotusten tasoa (60 %). Vain kuudesosa (17 %) tyrmää tämän väitteen. Enemmistön mielestä myös päättäjien tuki hyvälle lainvalmistelulle on puutteellista (55 %).

Kansalaiset jakaantuvat kahteen tasavahvaan leiriin, kun tiedustellaan näkemyksiä lainvalmistelun laadusta kansalaisten kannalta. Noin kaksi viidestä arvioi lainvalmistelun toimivan maassamme laadukkaasti kansalaisten parhaaksi (43 %). Samansuuruinen joukko tyrmää tämän väittämän (43 %). Kolmannes kansalaisista uskoo, että poliittisia päättäjiä arvostellaan suotta, he tekevät lainvalmisteluun liittyen parhaansa (33 %). Liki puolet torjuu tämän väitteen (46 %).

SDP:n kannattajat ovat muita tyytyväisempiä lainvalmistelun tasoon

Sukupuoli erottelee näkemyksiä. Miehillä on naisia kriittisempiä näkemyksiä lakien valmistelusta maassamme. Miehet ovat naisia vakuuttuneempia, että tutkimustietoa ei hyödynnetä, lakeja valmistellaan turhan kiireellä, poliitikot painostavat valmistelijoita. Lakien valmistelu ei miesten mielestä toimi kansalaisten parhaaksi.

Näkemykset ovat eräiltä osin sidoksissa vastaajien ikään. Nuoret, 18–30-vuotiaat, eivät ole ollenkaan yhtä taipuvaisia arvostelemaan lakien valmistelua ja poliitikkoja kuin varttuneemmat ikäluokat. Epäluottamus on keskimäärää voimakkaampaa keski-ikäisten (41–50-vuotiaiden) ja eläkeikää lähestyvien (51–60-vuotiaiden) parissa.

Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin lakien valmistelusta. Yksittäisten puolueiden kannattajien vastauksista käy ilmi, että SDP:n kannattajat ovat muita tyytyväisempiä lainvalmistelun tasoon maassamme. SDP:n tukijoista kaksi kolmesta (63 %) arvioi lainvalmistelun toimivan maassamme laadukkaasti kansalaisten parhaaksi.

Perussuomalaisten kannattajat eivät näe lakien valmistelussa juuri mitään hyvää. Lakeja tehdään heidän mielestään kiireellä, poliitikot painostavat valmistelijoita ja lakeja ei tehdä kansalaisten parhaaksi. Kokoomuksen ja keskustan tukijoiden näkemykset ovat puolestaan lähellä kansalaisten keskimääräistä suhtautumista. Vihreiden kannattajien keskuudessa on keskimäärää enemmän niitä, jotka eivät pysty ottamaan kantaa.

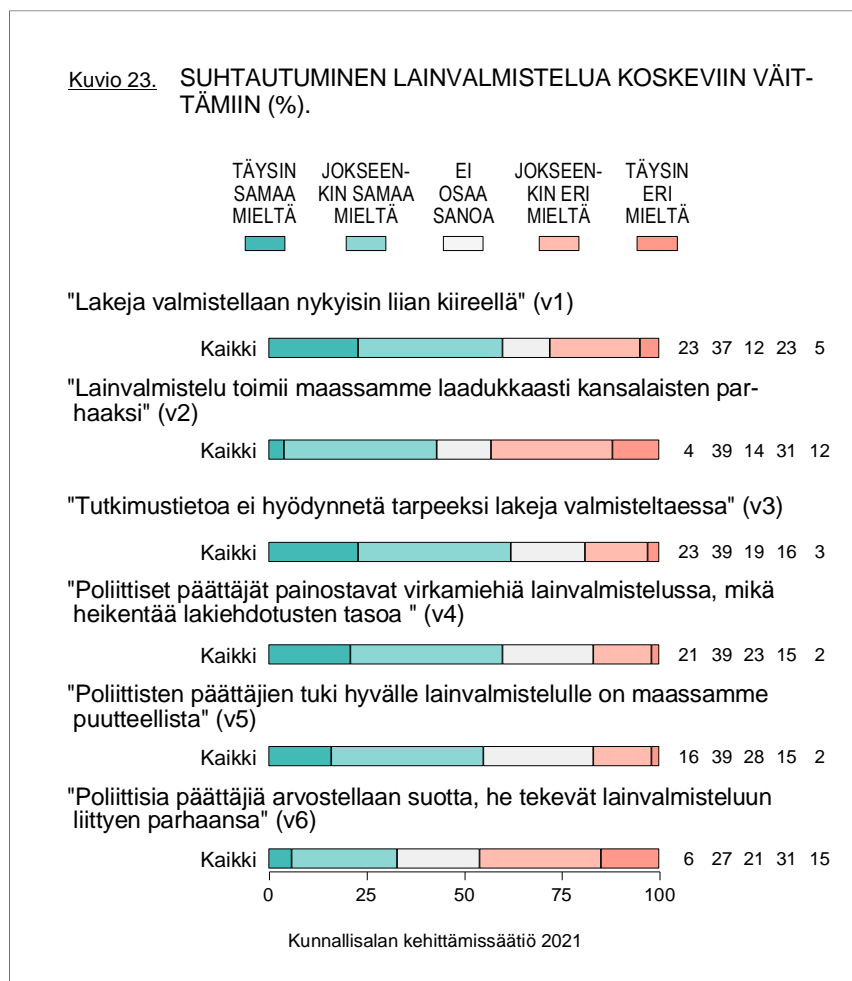
Tutkimuksen toteutus

Kunnallisan kehittämissäätöön tuoreimmassa vuoden 2021 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten suhtautumista lakien valmisteluun. Moniosaisessa kysymyssarjassa vastaajien tuli arvioida erilaisia väitteitä sen mukaan, miten ne vastaavat henkilökohtaista näkemystä asiasta. Väitteiden sisällöllinen kirjo oli moniaineksinen ja ristiriitainen, aivan kuten asiasta käytävä julkinen keskustelu, josta kysymysosiot on johdettu.

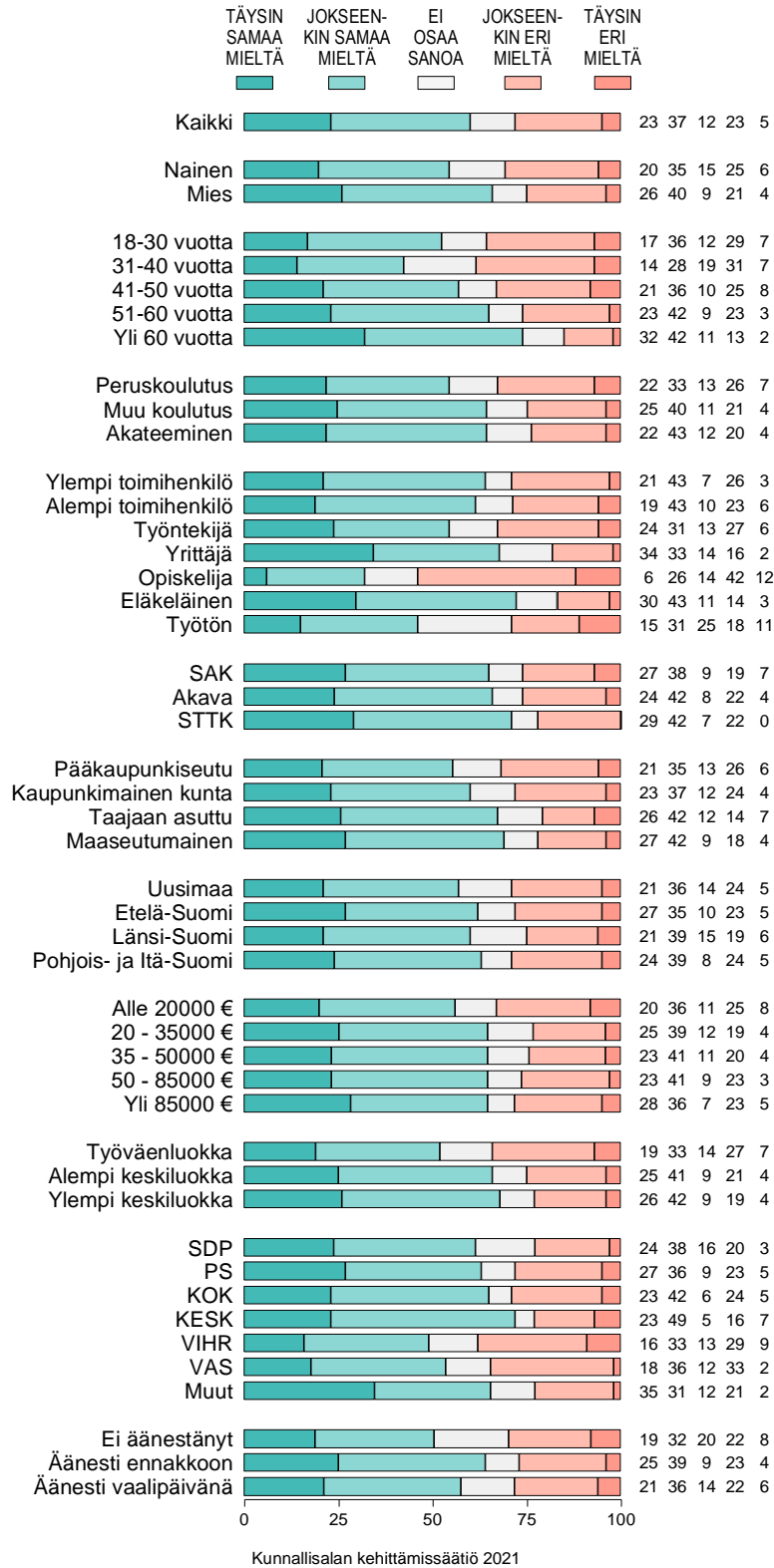
Kysymyssarjan johdanto oli seuraava: ”Ihmisillä on erilaisia näkemyksiä, miten nykyisin lakeja valmistellaan. Johdanto oli seuraava. Lakien valmistelu tehdään siinä ministeriössä, jonka alaa asia on. Valmis lakialoite (hallituksen esitys) annetaan eduskunnalle, joka käsittelee sen valiokuntamietinnön pohjalta. Tasavallan presidentti vahvistaa eduskunnan hyväksymän lain. Viime vuosina on julkisuudessa keskusteltu lainvalmistelun tasosta”.

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 18.–23.6.2021. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1027. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöstä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

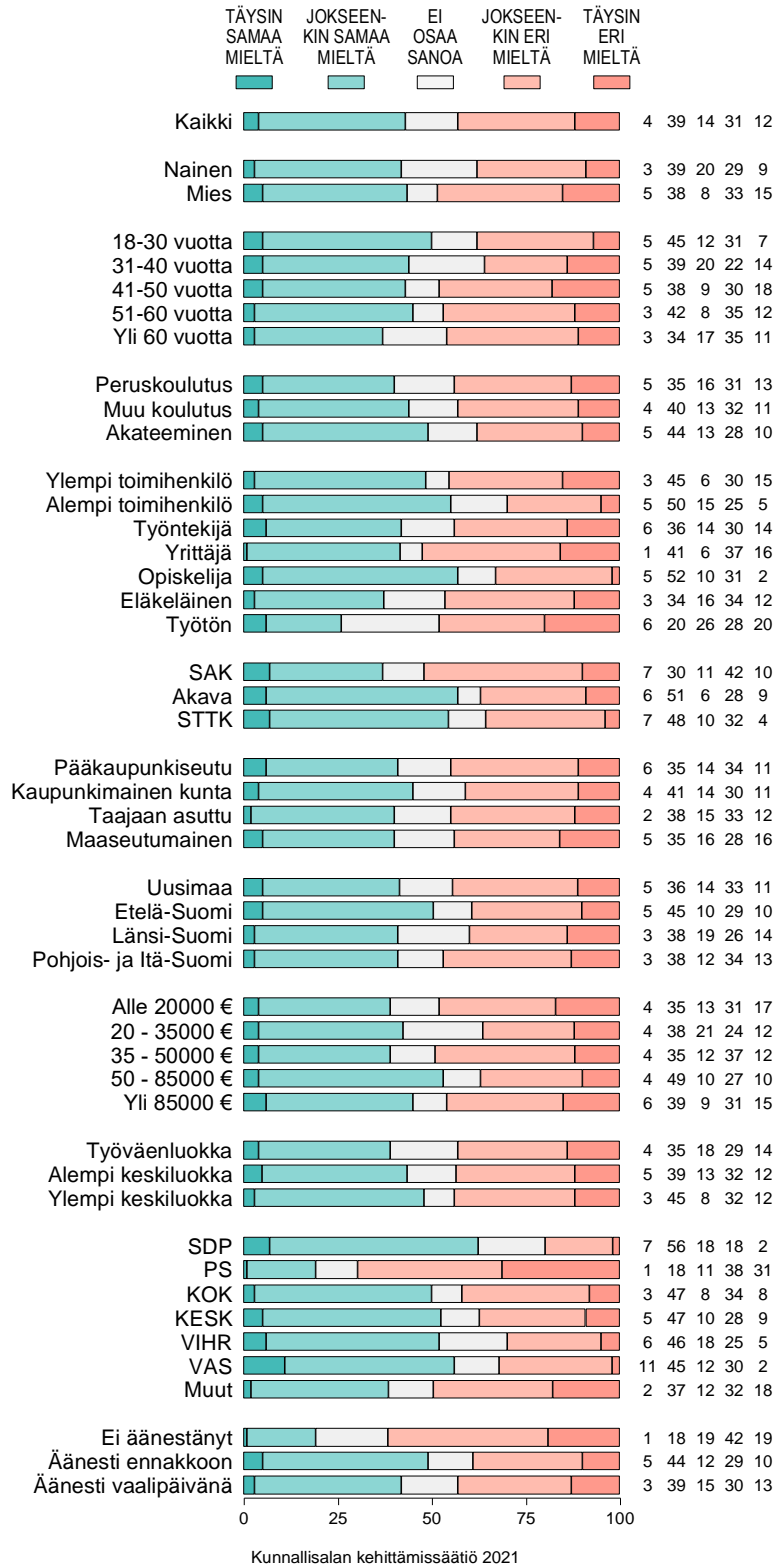
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

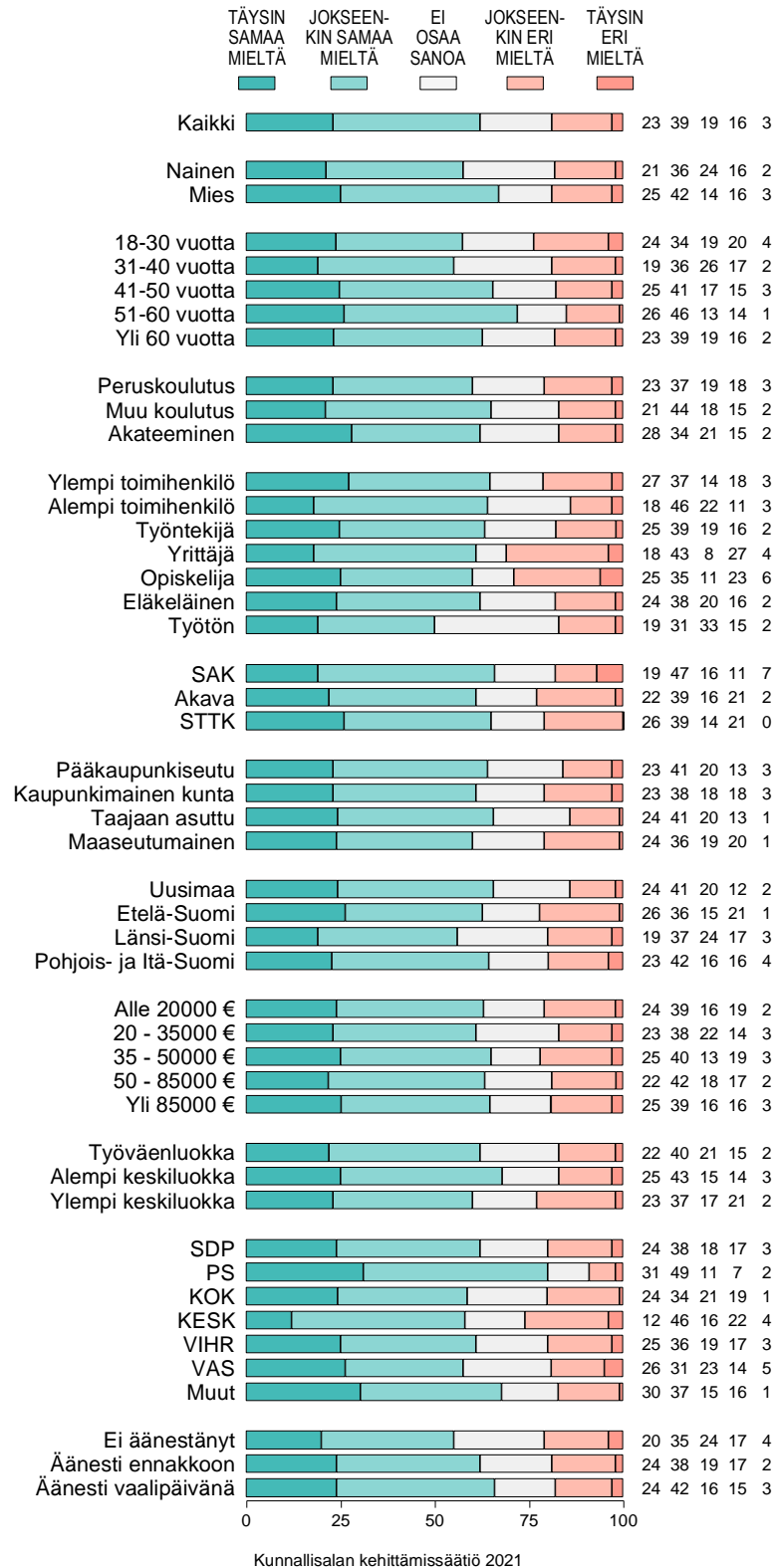
Kuvio 23-1. "Lakeja valmistellaan nykyisin liian kiireellä" (%).

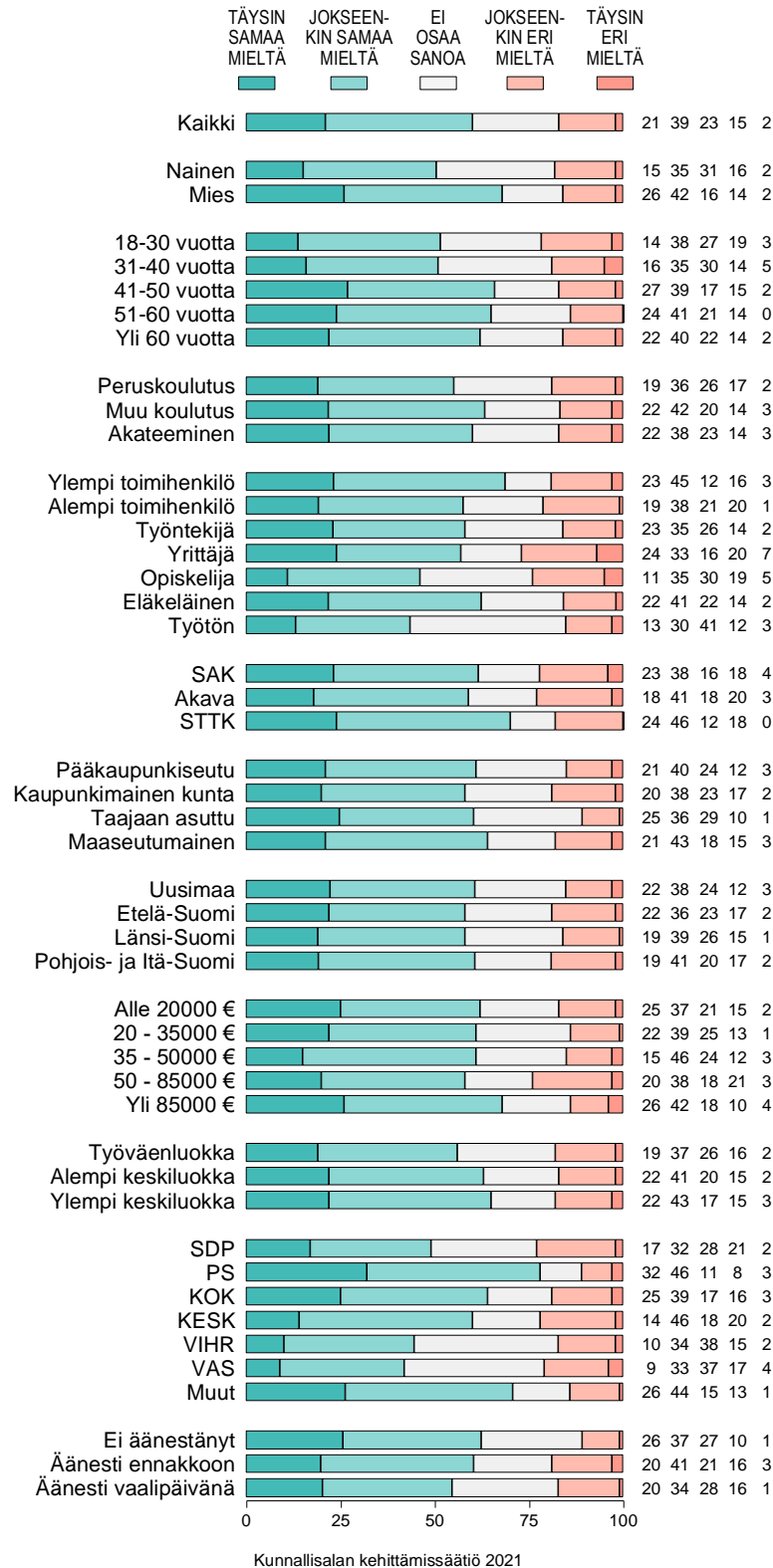
Kuvio 23-2. "Lainvalmistelu toimii maassamme laadukkaasti kansalaisten parhaaksi" (%).

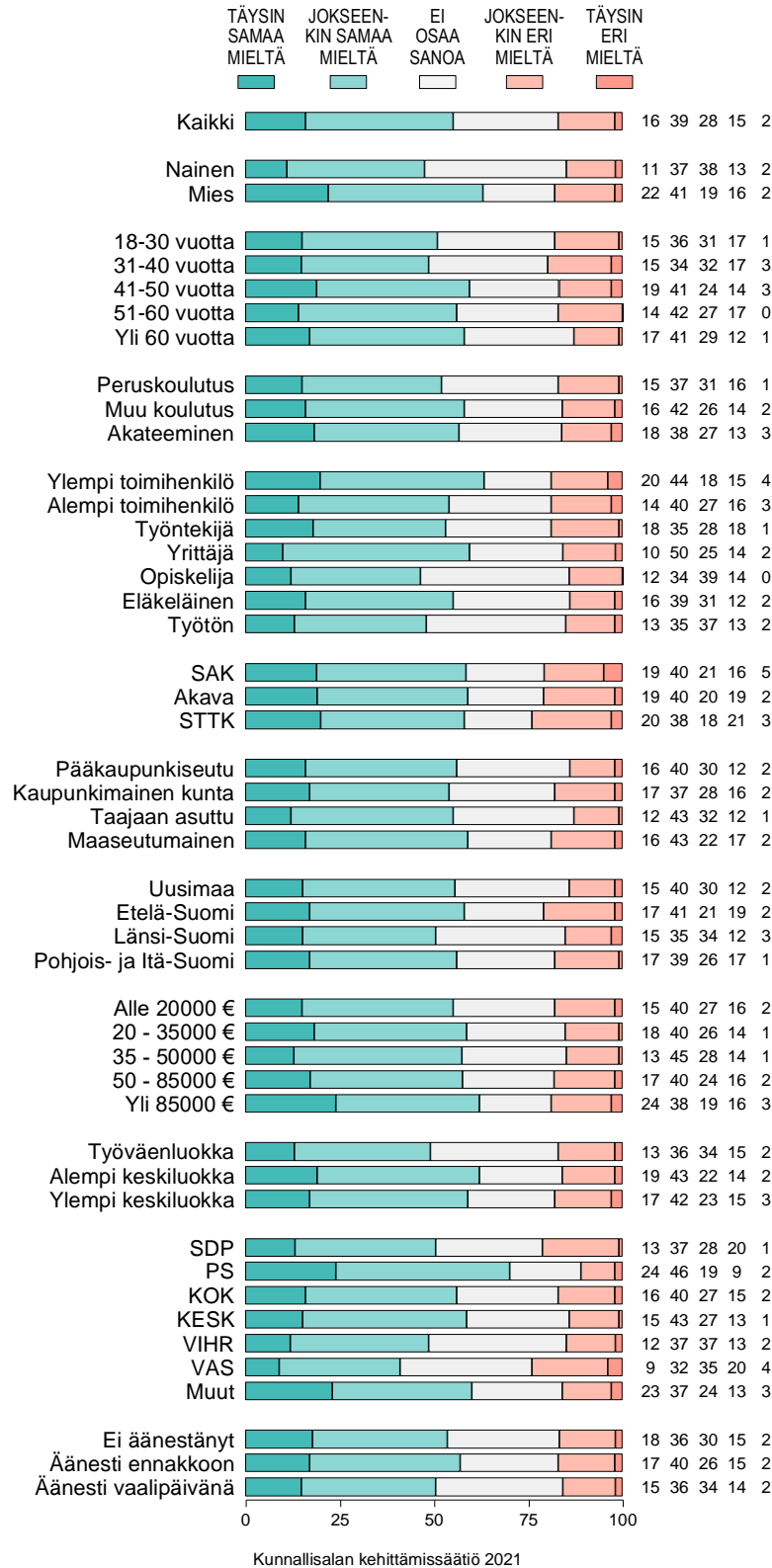
Kuvio 23-3. "Tutkimustietoa ei hyödynnetä tarpeeksi lakeja valmisteltaessa" (%).

Kuvio 23-4. "Poliittiset päättäjät painostavat virkamiehiä lainvalmistelussa, mikä heikentää lakiehdotusten tasoa" (%).

Kuvio 23-5. "Poliittisten päättäjien tuki hyvälle lainvalmistelulle on maassamme puutteellista" (%).

Kuvio 23-6. "Poliittisia päättäjiä arvostellaan suotta, he tekevät lainvalmisteluun liittyen parhaansa" (%).

